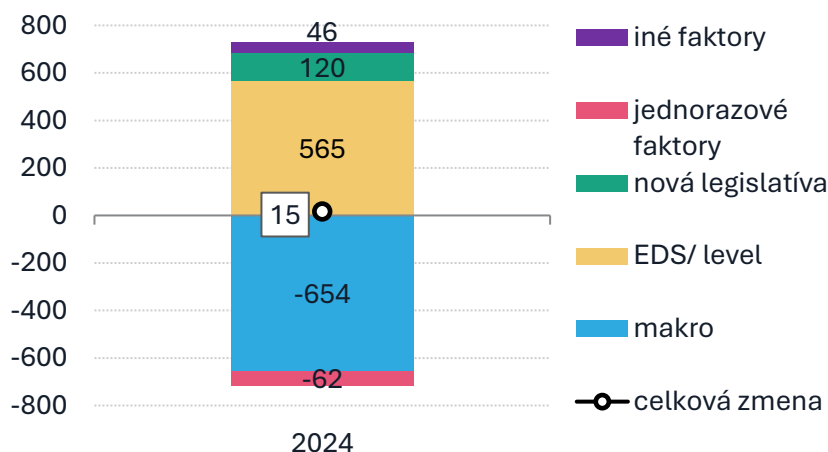

Skutočné daňovo-odvodové príjmy verejnej správy za rok 2024 boli oproti rozpočtu verejnej správy na roky 2024 až 2026 vyššie o 15 mil. eur (0,0 % odhadovaných príjmov). Hlavným faktorom znižujúcim výnos daňových príjmov bol slabší makroekonomický vývoj. Tento výpadok bol úplne kompenzovaný lepším skutočným plnením daní a legislatívnymi opatreniami, ktoré neboli v rozpočte zahrnuté. Negatívny vplyv na vývoj príjmov mal aj solidárny príspevok, ktorého očakávaný výnos na naplnil len zo štvrtiny.

Graf 1: Vyhodnotenie prognózy na rok 2024 oproti rozpočtu po faktoroch (mil. eur)

Zdroj: IFP

Daňové príjmy verejnej správy na rok 2024 boli prognózované vo výške 41 811 mil. eur. Skutočná výška príjmov¹ bola 41 826 mil. eur (32,1 % HDP), čo predstavuje oproti odhadu nárast o 15 mil. eur (Tabuľka 1). Oproti prognóze zaznamenali najvyšší nominálny nárast miestne dane a daň vyberaná zrážkou, výpadok nastal najmä pri dani z pridanej hodnoty, spotrebných daniach a solidárnom príspevku. Podľa predbežného hodnotenia zverejneného v júli 2024² bola odchýlka -65 mil. eur (-0,2 % odhadovaných príjmov). Finálne hodnotenie roku 2024 bolo pozitívne ovplyvnené lepším výnosom korporátnej dane, aktualizovaného vplyvu daňových bonusov na výnos DPFO zo závislej činnosti smerom nahor a regulovaného odvodu, ktorý zaznamenal nárast o 300 percent vzhľadom na prijaté, legislatívne zmeny

¹ Za rok 2024 ešte nepoznáme skutočnú výšku Dorovnávej dane. Skutočnosť bude známa v polovici roka 2026.

² Hodnotenie je zverejnené na [linku](#)

Tabuľka 1: Odhad daňových príjmov a skutočnosť za rok 2024 (ESA2010, mil. eur)

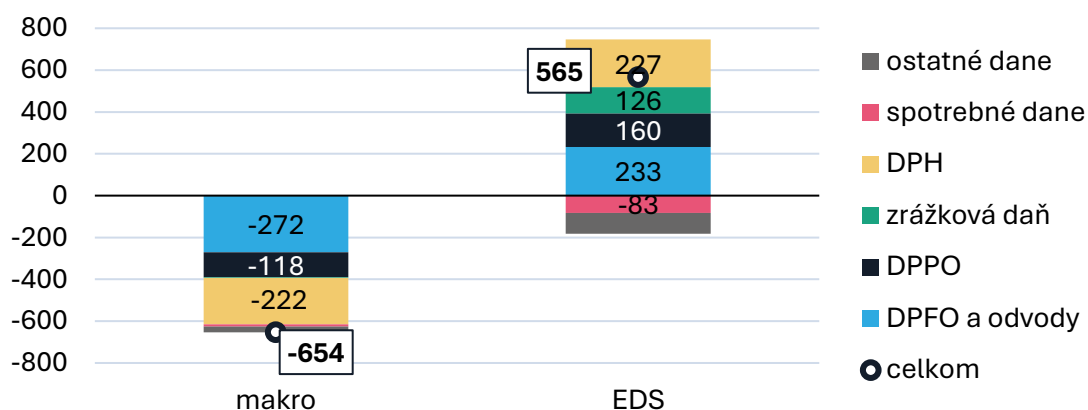
	Odhad Výboru (december 2023)	Skutočnosť	Rozdiel (mil. eur)	Rozdiel (v %)
DPFO zo závislej činnosti	4 605	4 656	52	1,1
DPFO z podnikania	198	200	2	1,2
DPPO*	4 518	4 561	44	1,0
Zrážková daň	415	529	114	27,5
DPH	10 082	9 915	-167	-1,7
Spotrebné dane	2 795	2 700	-95	-3,4
Miestne dane	818	973	155	19,0
Ostatné dane**	1 101	987	-114	-10,3
Sociálna poisťovňa	11 301	11 345	45	0,4
Zdravotné poisťovne	5 979	5 958	-21	-0,3
Spolu	41 811	41 826	15	0,0
% HDP (skutočnosť 2024)	32,1%	32,1%	0,0 p.b.	-

*DPPO vrátane očakávaného výnosu z dorovnávacjej dani (48,5 mil.)

Zdroj: IFP

**osobitný odvod z podnikania v regulovaných odvetviach, daň z motorových vozidiel, solidárny príspevok, dane z medzinárodného obchodu a iné

Výpadok príjmov z dôvodu spomalenia ekonomiky bol čiastočne kompenzovaný vyššou efektívnou daňovou sadzbou (EDS) pri niektorých daniach (graf 2). Slabší makroekonomický vývoj sa premietol takmer vo všetkých daniach. Výnimkou sú spotrebné dane z minerálneho oleja, ktorých výnos je naviazaný na vývoj reálneho HDP. Vo výnose daní sa však makroekonomický vývoj nepremietol v plnej miere. Najvýraznejšie efekty kompenzácie vplyvu makra cez EDS vidno pri daniach a odvodoch z trhu práce, DPH, DPPO a zrážkovej dani. Pri spotrebných daniach z liehu a tabakových výrobkov skutočný výnos daní zaostal aj za vývojom makrozákladní.

Graf 2: Vplyvy vývoja makra a EDS z pohľadu vybraných daní (mil. eur)

Zdroj: IFP

Vplyv aktualizácie legislatívy, ktorá bola zahrnutá v rozpočte, je zahrnutý do vplyvov makra a EDS. Celkovo ide o pokles oproti rozpočtu o 182 mil. (tabuľka 2). Výpadok zo solidárneho príspevku je zahrnutý do ostatných daní na grafe 2.

Výnos daní ovplyvnili aj legislatívne opatrenia, ktoré boli prijaté dodatočne po schválení rozpočtu. Nové opatrenia zvýšili príjmy o 120 mil. eur. Ide najmä o zvýšené sadzby daní z nehnuteľností a daní za špecifické služby (za komunálny odpad a za ubytovanie). Sadzby si obce

schvaľovali až koncom roka 2023, a preto nebolo možné tento vplyv zahrnúť do rozpočtu. Okrem toho sa odpustilo platenie sociálnych odvodov zamestnávateľom za zamestnancov v potravinárskom priemysle a prišlo aj k predĺženiu odpustenia odvodov pre poľnohospodárov (detailné informácie sú v Tabuľke 3).

Tabuľka 2: Vplyv legislatívy zahrnutej v prognóze a novej legislatívy (ESA2010, mil. eur)

	Odhad	Skutočnosť	Rozdiel
Legislatíva zapracovaná v rozpočte	1 573	1 391	-182
Predĺženie solidárneho príspevku z činností v odvetviach ropy na rok 2024 (netto efekt)	180	44	-136
Zavedenie minimálnej dane z príjmov právnických osôb	123	87	-36
Zvýšenie sadzby zdravotného poistného zamestnávateľa o 1 p. b.	357	348	-10
Zvýšenie sadzieb spotrebnej dane z tabakových výrobkov od 1.2.2024	107	101	-6
Rozšírenie osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach (banková daň)	336	334	-2
Zmena sadzby odvodu do II. pilier z 5,5% resp. 5,75 na 4% (od 01.01.2024)	363	371	8
ostatné	106	106	-1
Nová legislatíva (nezapracovaná v rozpočet)	0	120	120
Zmena sadzieb daní z nehnuteľností podľa VZN od 2024	0	124	124
Zvýšenie sadzieb špecifických daní od 1.1.2024 podľa VZN (poplatok za komunálny odpad + daň za ubytovanie)	0	44	44
Zavedenie DPH za odbery podzemných vôd a vypúšťanie odpadových vôd	0	3	3
Predĺženie odpustenia soc. odvodov zamestnávateľov pre poľnohospodárov	0	-15	-15
Odpustenie sociálnych odvodov zamestnávateľa za zamestnancov v potravinárskom priemysle (2024)	0	-35	-35
Celkové legislatívne vplyvy	1 573	1 512	-61

Zdroj: IFP

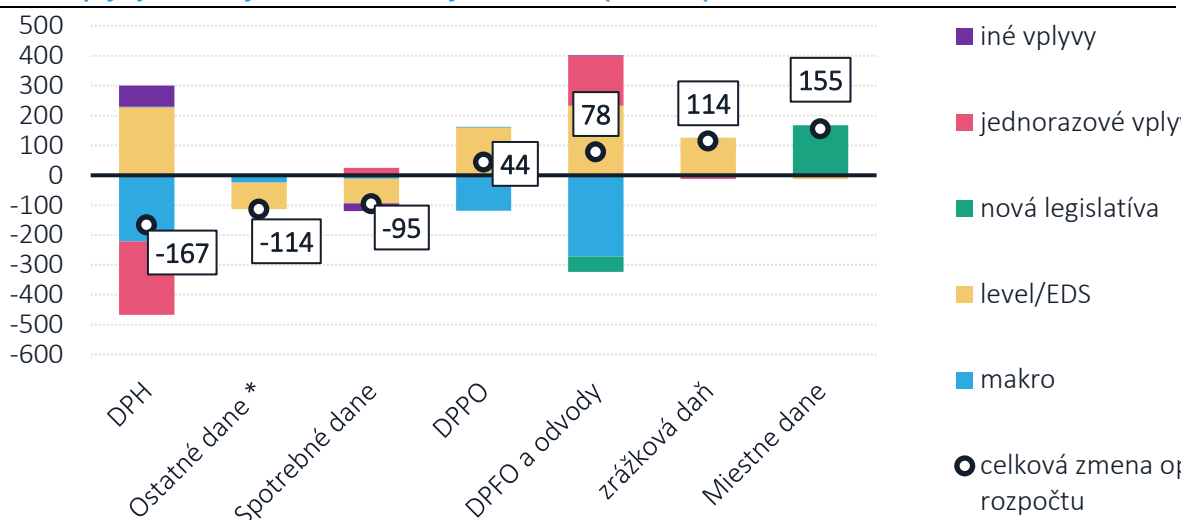
Z jednorazových faktorov mali najvýraznejšie vplyvy príjem z oddĺženia nemocníc, ktorý sa prejavil vo vyšších príjmoch sociálnych odvodov a jednorazový efekt pri DPH z nevyčerpania objemu prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti.

Z ostatných faktorov sa prejavili najmä vyššie než očakávané príjmy z DPH za tzv. elektronické služby. Ostatné faktory zahŕňajú aj výpadok na spotrebnej dani z liehu z dôvodu vyššieho predzásobenia, či zmenu prerozdelenia daňových bonusov medzi závislú činnosť a podnikanie.

Vývoj hlavných daní a odvodov

Najvýraznejšie výpadky z jednotlivých daní zaznamenali najmä DPH a spotrebné dane. Výpadok pri ostatných daniach je najmä vplyvom výpadku solidárneho príspevku (hrubý vplyv -172 mil.). Pozitívne prekvapili miestne dane, daň vyberaná zrážkou, osobitný odvod ako aj korporátna daň.

Graf 3: Vplyv jednotlivých faktorov na vybrané dane (mil. eur)

*Ostatné dane – Osobitný odvod z podnikania v reg. odvetviach, daň z motorových vozidiel, Solidárny príspevok, daň z poistenia, dane z medz. obchodu

Zdroj: IFP

Výnos dane z príjmov právnických osôb bol vyšší o 44 mil. eur. Tento nárast bol spôsobený najmä nárastom ziskovosti, ktorá kompenzovala slabší vývoj makroekonomického prostredia. Výnos dane v roku 2024 rástol v kontexte nízkeho rastu tržieb a stabilného rastu mzdových nákladov. Oproti očakávaniam z rozpočtu rástla makroekonomická základňa dane, HDP bez kompenzácií, pomalšie. Napriek tomu sa väčším firmám v agregáte podarilo prekročiť úroveň ziskovosti z roku 2023. Celkový výnos dane sa výraznejšie zvýšil v sektoroch automobilového priemyslu, nehnuteľností a stavebníctva, naopak priemysel ako celok stagnoval, podobne ako doprava a poľnohospodárstvo. Všeobecne pozitívny vývoj dane v roku 2024 tlmil nárast osobitného odvodu v regulovaných odvetviach.

Skutočný výnos DPH bol nižší o 167 mil. eur, čo predstavovalo plnenie rozpočtu na úrovni 98,3 %. Výnos negatívne ovplyvnilo najmä slabšie než očakávanie čerpanie prostriedkov z Plánu obnovy a odolnosti. Zhoršenie makroekonomického prostredia v podobe nominálnej spotreby domácností, ale aj vládnej medzispotreby a investícií vykompenzovala vyššia než očakávaná efektívnosť výberu dane, ktorú výrazne potiahlo predzásobenie subjektov v závere roka pred avizovaným navýšením základnej sadzby o 3 p. b. ohláseným v druhej polovici roka 2024.

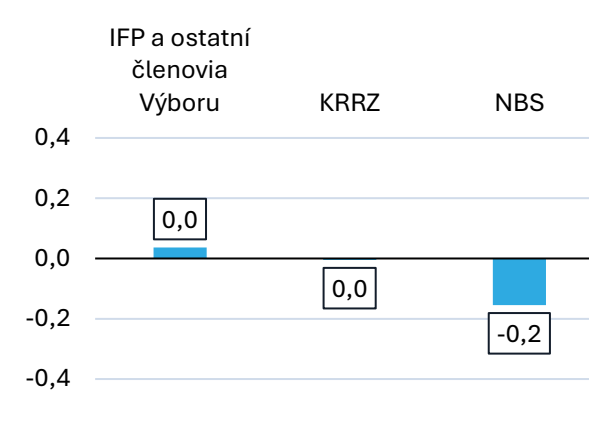
Výnos daní a odvodov z práce bol oproti predpokladom vyšší o 78 mil. eur. Menej priaznivý makroekonomický vývoj v podobe nižšieho rastu miezd a mierneho poklesu zamestnanosti bol kompenzovaný vyšším výberom DPFO a odvodov. Pri DPFO prišlo okrem aktualizácie daňových kreditov aj k inému prerozdeleniu daňových bonusov na dieťa medzi závislú činnosť a podnikanie. Tým sa znížil príjem zo závislej činnosti a v rovnakej miere sa navýšil príjem z podnikania. V prípade sociálnych odvodov je výnos pozitívne ovplyvnený jednorazovým príjmom z oddĺženia nemocníc v sume 167 mil. eur. Naopak, legislatíva prijatá v priebehu roka 2024 znížila výnos o 52 mil. Išlo o odpustenie sociálnych odvodov zamestnávateľa za zamestnancov v potravinárskom priemysle a následné predĺženie odpustenia pre poľnohospodárov. Výnos zo zdravotných odvodov nedosiahol rozpočtovanú sumu, nakoľko vplyv horšieho vývoja na trhu práce prevýšil lepší výber odvodov.

Hodnotenie prognózy

IFP každoročne hodnotí presnosť prognózy, z ktorej vychádzal schválený rozpočet verejnej správy. Odhad bol posúdený všetkými členmi Výboru ako realistický. Odchýlka odhadu od skutočnosti je na úrovni 0,0 % odhadovaných príjmov.

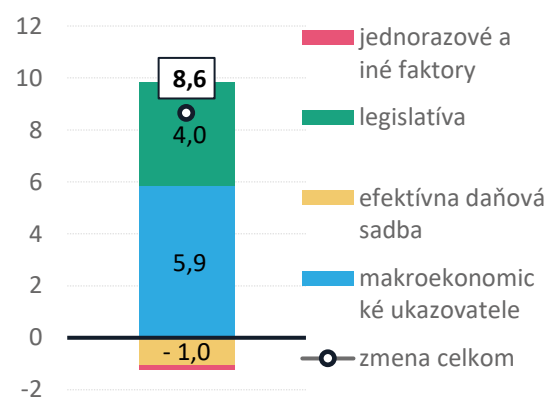
Zároveň sa hodnotia aj prognózy jednotlivých členov Výboru. Väčšina členov Výboru sa plne stotožnila s odhadom IFP. Vlastnú prognózu prezentovala len KRRZ a NBS. Vyhodnotenie prognózy jednotlivých členov Výboru je prezentované v Grafe 4.

Graf 4: Hodnotenie odchýlky prognóz členov Výboru (v % odhadovaných príjmov)

Zdroj: IFP

Graf 5: Rast daňovo-odvodových príjmov, 2024 vs. 2023 (v %)

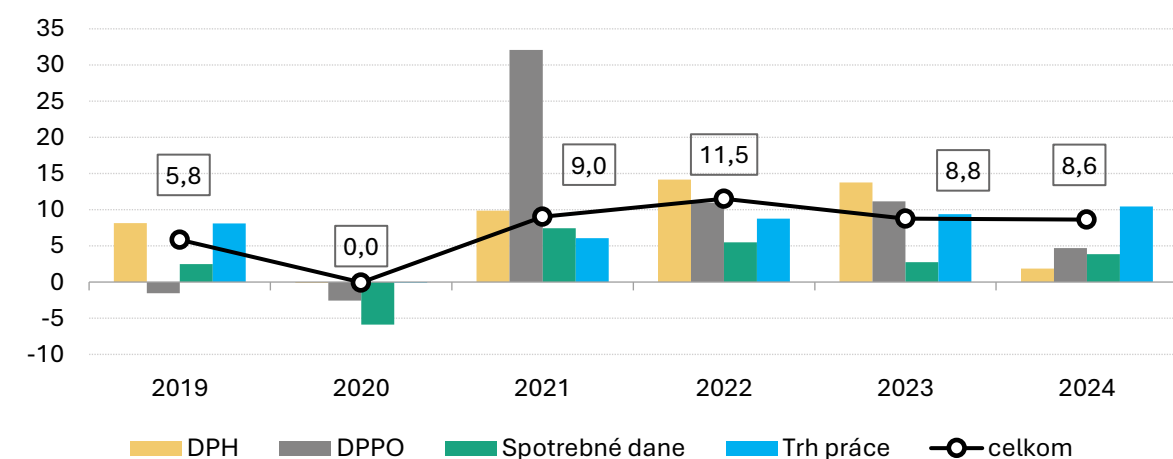

Zdroj: IFP

Medziročné porovnanie výnosov daní a odvodov (2024 oproti 2023)

Medziročné príjmy z daní a odvodov vzrástli v roku 2024 o 8,6 % (3,3 mld. eur) (Graf 5). Za nárastom rast bol najmä vysoký rast nominálnych makroekonomických ukazovateľov a legislatívne zmeny (uvedené vyššie). Efektívne daňové sadzby mierne tlmili medziročný rast makroekonomických indikátorov. Rast celkových daňových príjmov bol len mierne nižší ako v roku 2023 (Graf 6). Z významných daňových položiek prispel najmä rast sociálnych a zdravotných odvodov. K rastu prispelo najmä viac ako 300%-né zvýšenie výnosu osobitného odvodu z podnikania v regulovaných odvetviach.

Graf 6: Porovnanie rastov vybraných daní a odvodov v rokoch 2019 až 2024 (v %)

Zdroj: IFP

Zdrojové údaje použité v komentári sú dostupné na [Ulozisku](#).

Viac o daňových prognózach ako aj podkladové materiály je možné nájsť na [stránke IFP](#) v časti Ekonomické prognózy: [daňové prognózy](#).

Materiál prezentuje názory autora a Inštitútu finančnej politiky, ktoré nemusia nevyhnutne odzrkadľovať oficiálne názory Ministerstva financií SR. Cieľom publikovania komentárov Inštitútu finančnej politiky (IFP) je podnecovať a zlepšovať odbornú a verejnú diskusiu na aktuálne ekonomické témy. Citácie textu by sa preto mali odkazovať na IFP (a nie MF SR), ako autora týchto názorov.